

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri v
da. umom naslednjega dne ter stane
mesечно no pošči D 10.—, za ino-
semisivo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljaje, desno. Tele-
fon št. 24. ŠIS poštno-ekspresni re-
sena št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
opravi. — Kopiraj se ne vrnejo.

Leto: III.

Maribor, sreda 19. aprila 1922.

Številka: 89.

Dr. Vekoslav Kukovec, nar. posl.: V borbi zoper blodnje našega javnega mnenja.

V težkih borbah smo slovenski de-
mokrati v Beogradu skusili čisto izvo-
jevat zmagi svojim nadržem. Če smo
imeli, kakor se je nam zdelo, lepe u-
spehe, nismo si mogli misliti, da se bo-
de naša slovenska javnost tako malo
brigala za naše delo. Ko smo videli, da
so množice ploskale onim, ki so nas
ovirali, omahovali smo čisto v svoji
brigali za naše delo. Ko smo videli, da
vali zaslonbe, drveli so volilci za ko-
munisti, klerikalci, socialnimi demo-
krati. Uvideli smo v takih trenutkih,
da je delo posameznega politika izgub-
ljen trud, če je politična orijentacija
množice zgrešena. To moje spoznanje
je tudi mene nagnalo med množice v
moj volilni okraj. In z zadovoljenjem
moram reči, da sem zadovoljen s svo-
jim poskusom. Že dolga leta ni bilo
tako resnega zbora, kakor je bil
zbor demokratičnih zadržnikov 9. apr.
v Mariboru. Sklepi, ki so se tam spre-
jeli, in dobra volja iti v borbo za zdra-
vo demokratično politiko, obetajo raz-
veseljiv preobrat v slovenski politiki.
Čitali smo te dni v brošuri dr. Su-
šteršiča naravnost strahovito prizna-
nje, da je ta slovenski politik, ki si je
znal pridobiti večino volilstva, skozi
desetletja vse storil, kar je mogel, da
je oškodoval, kakor pravi, liberalce,
je skoravno danes priznava, da je njih
politika edina prava. Danes ravno
ista družba preti, da bodo pripravila
Slovenca ob vse sadove dela demokra-
tov. Položaj je toliko resnejši, ker vi-
dimo, da se tudi v naprednih krogih
morala ruši, in da ni duha borbenosti
za dobro stvar. Naša javnost je vsled
napačnih informacij in pod vtisom
vsakodnevnega zastrupljanja na-
sprotniškega tiska danes tako zbe-
gala, da je odličen srbski poslanec pred-
kratim vzkliknil v narodni skupščini,
da so vsi Slovenci socialisti. Če pomi-
slite, da ta beseda pomeni v Beogradu
več nego pri nas in da je tam socialist
skoro isto kar pri nas anarhist, pri-
znali boste, da smo na svojem ugledu
mnogo zgubili.

Če me torej vprašate o namenu
mojih shodov zadnjih mesecev, rečem
odkrito, da hočem izvojevati borbo zo-
per nevzdržno javno mnenje Sloveni-
je. Meni nikakor ne zadostuje, da sem
še poslanec in da izvojujem svoj lastni
mandat. Ako bi ne bilo znatno več, mi
moja moška čast ne dopušča biti vna-
prej sploh aktivni slovenski politik.
To je meni mnogo premalo. Zakaj sta
bila odlična demokrata dr. Triller in
dr. Tavčar tako kratko časa poslanci
v Beogradu? Moj visoko spoštovani
učitelj in naš dolgoletni politični vod-
ja dr. Tavčar mi bode oprostil, če brez
njegovega izrecnega privoljenja tol-
mačim njegovo brzo resignacijo na
mandat. In dovolil mi bode, če skle-
pam, da ni bilo samo slabo zdravje,
ampak nečuvni način glasovanja Slo-
venije pri zadnjih volitvah. Kaj po-
menijo 3 demokrati izmed 40 razpo-
ložljivih slovenskih mandatov! S to
formalno močjo se ne more uspešno de-
lati odgovorna politika v tako težkih
časih.

Res smo bili trije slovenski demo-
krati po vrsti člani vlade, dr. Kramar,
jaz in dr. Žerjav. Če smo kaj dosegli,
mirno rečem, je v mali meri zasluga
volilcev, naroda, dosegli smo, ker smo
osebno živili v jugoslovanskem sve-
tu ugled kot korektni narodnjaki in s
svojim osebnim marljivim delom, ne
pa vsled opore v volilstvu. Nedavno je

Pred novo krizo v vladi?

ZM Beograd, 18. aprila. Iz Sara-
dila veliko vznemirjenje, ker se ne da
jeva došla vest o zmagi Spahove sku-
pine v muslimanski organizaciji je vzb-
za novo krizo.

Zanella in jugoslov.-italijanska pogajanja.

ZM Beograd, 18. aprila. Predsed-
nik reške države je poslal ministru za
zunanje zadeve dr. Ninčiču in ital. min.
predsedniku Facti v Genovi sledečo de-
pešo: Smatram za svojo dolžnost ob-
vestiti Vašo ekscelenco, da zakonita kon-
stituanta in zakonita vlada Reke ni ni-
kogar pooblastila, se pogajati v imenu

in na račun Reke, še manj pa sklepati
pogodbe, ki se nanašajo na pristanišča,
železnice itd. na reškem ozemlju. Zato
Reka ne bo mogla takih pogodb v ni-
kakršni obliki pripoznati in jih ne mo-
re brez zakonitega sodelovanja prizna-
vati za Reko za obvezne. Zanella.

Konferenca v Genovi.

Lloyd Georgeva grožnja ruskim delegatom. — Razburjenje v zavezni-
skih krogih radi nemško-ruske po-
odbe. — Lloyd George jo imenuje
iloyalno.

DKU Pariz, 17. aprila. Agence
Havas poroča iz Genove: Lloyd George
je izjavil v petek delegatom sovjet-
ske vlade, da, če ne bodo Rusi popusti-
li, se konferenca ne bo mogla pečati z
drugimi vprašanji kakor z ruskimi.
Nikdo ne dvomi, da bi bila konferenca
brezpredmetna, če bi se to vprašanje
ne rešilo po željah zaveznikov. Debata
je nedvomno velike važnosti in bodo
zavezniki storili vse, kar se da združiti
z njihovimi pravicami in željami. Ni-
so pa stavili Rusiji ultimata, marveč
ji le ponudili, naj se povpraša pri iz-
vedencih. Včeraj so bili obveščeni, da
so njihove zahteve nevsprejemljive in
da naj se v določenem roku izjavijo
vnovisti. Splošno se sodi, da bodo Rusi
popustili in se bo debata ob prvi pril-
iki nadaljevala. Ta sodba pa ni pravil-
na, ker gre za nasprotja v mišljenju
francoske in ruske delegacije. Fran-
coško-angloška pogodba ostane, kakor to
dokazuje Lloyd Georgeva izjava.

DKU Genova, 17. aprila. Nem-
ška delegacija objavlja oficijelno: Po-
gajanja, ki so se že več mesecev vršila
med Nemčijo in Rusijo, so se na veli-
konočno nedeljo zaključila. Nemško-
ruska pogodba bazira na popolnih
medsebojnih odnosih. Redne diplo-
matske zveze se bodo takoj zopet
vzpostavile.

DKU Genova, 17. aprila. Nem-
ško-ruska pogodba je napravila v za-

vezniških krogih veliko razburjenje in
presenečenje. Zavezniški državniki so
tako sklicali posvetovanje, na kate-
rem so razpravljali o stališču, ki naj
ga zavzamejo proti tej pogodbi. Sesta-
vil se je poseben komite, ki ima nalogo,
pručiti, v koliko nasprotuje nemško-
ruska pogodba versailleski pogodbi. —
Barthou je predlagal, naj se temu po-
svetovanju pritegne tudi mala antan-
ta. Temu predlogu se je pridružil tudi
Lloyd George, ki je imenoval pogodbo
iloyalno. V francoskih krogih vlada
mnenje, da bo povzročila pogodba v
Evropi novo grupacijo in razkol.

DKU Genova, 18. aprila. Rakow-
sky je izjavil, da se nemško-ruskih po-
gajanj n nikdar udeležila kaka tretja
oseba in se o tem tudi državniki dru-
gih narodov niso obveščali. Pogodba
je izključno nemško-ruska ter se ne
more oporekati niti s stališča versailske
pogodbe. Na ruski strani ne morejo
videti, zakaj bi se zavezniki spodlikali
na tej pogodbi, ki predstavlja dobro
voljo sovjetske Rusije do čimprejšeje
ureditve povojnih razmer.

DKU Berlin, 19. aprila. Kakor po-
ročajo listi iz Genove, so imeli zavez-
niški delegati včeraj sejo, na kateri so
se posvetovali o nemško-ruski pogodbi.
Rakowsky je izjavil napram zastopnikom
raznih listov, da je bila pogodba že na
potu skozi Berlin skorajda sklenjena.

Političen umor v Berlinu.

DKU Berlin, 18. aprila. V minuli
noči sta dva mlada moža streljala na
dva tujca ter enega ubila, enega pa
težko ranila, nato pa brez sledu zbežala.
Sumi se, da je umorjeni brat na slični
način svoj čas v Berlinu umorjenega
Talaat-paše in da se gre najbrž za po-
litičen umor.

Protifrancoske demonstracije v Kairu.

DKU London, 17. aprila. Poroče-
valec „Morningpost“ poroča iz Keira,
da so se tam vršile velike protifrancoske
demonstracije. Protifrancosko gibanje se
razširja tudi proti Bejrutu. Francozi so
z uporniki v Damasku jako strogo po-
stopali. Več oseb je bilo baje ubitih in
ranjenih. Mesto je zasedlo 1200 fran-
coskih vojakov ter je proglašeno vojno
stanje.

Kratke vesti.

DKU Tokio, 16. aprila. Popolnoma
je pogorel tukajšnji hotel „Imperial“.
Pri požaru je smrtno ponesrečil tudi
bivši grški konzul. Škoda iznaša en
milijon funtov sterlingov.

DKU Washington, 16. aprila
(Wolff). Reprezentacijska zbornica je
sklenila na predlog predsednika unije
Hardinga, da se število moštva vojne
mornarice maksimira na 66.000 mož.

Atentat v Dublinu.

DKU London, 17. aprila. Iz Du-
blina se uradne poročajo, da je bil včeraj
izvršen na Mihaela Collinsa napad, p-
čemur je bilo oddanih šest strelod,
pa so vsi zgrešili cilj. V Dublinu vied
radi tega velika razburjenost.

Ivan Deržič svojo interpelacijo o pro-
metnih nerednostih, ki jo je res teme-
ljito podprl, a na njegovo veliko nevo-
ljo se je preko nje prešlo na dnevni
red, ker nima zaslonbe v kakem res-
nem klubu in se mu dopada igrati v
teh resnih časih divjaka. Tudi gosp.
Pucelj se bolj dopada imeti lasten klub
četudi le z 8 člani, nego združiti se z
vsemi narodnimi poslanci iz Slovenije
v velikem vplivnem klubu. Tudi gos-
poda Pašičen se zelo dopadejo kmečke
strančice, ki so z malim zadovoljne,
ljut protivnik je pa tvorbi kmečkih
strančic v Srbiji, kjer je merodajna
njegova radikalna stranka, ker ve, da
pomenijo take frakcije neodpustljivo
trošenje narodne energije.

Ker mi je na tem, da pridemo čim-
prej do potrebnega razčiščenja pojmov
v naši politični javnosti, reči moram
nekaj kritičnih besed o slabih straneh
stanovskega kulta v Sloveniji. Mi
imamo strogo ločene delavske, obrtni-
ške, trgovske, uradniške, zlasti pa
kmečke strokovne organizacije in malo
manjka do tega, da bi imeli tudi po-
dvoje strank za vsako izmed naštetih
skupin. Iz dobre stvari postaja ironija
in skoro bi rekel nesreča za ves narod.
Vsaka izmed skupin pa živi v trdnem
prepričanju, da je prosta vsake obvez-
nosti proti političnim zastopnikom,
ampak sme brezobzirno lo tirjati in
odklanjati vsako breme, ki ji ni simpa-
tično. Naši strokovni listi kritikujejo
v naravnost robatem tonu. Nikomu se
ne bode zdele čudno, če resen človek
enkrat v življenju zoper nekaj protis-
tira. In če se to zgodi izjemoma en-
krat, vprašali se bodo merodajni odgo-
vorni činitelji, kaj se je zgodilo, da
se protestira. Protestira konsument
in trgovec, uradnik in delavec, slednji
niti ne največkrat.

Kdo more v tem položaju biti še
aktivno delaven in pozitivno sodelo-
vati kot ljudski poslanec na odgovorni
politiki naroda? Jaz sem bil že v polo-
žaju, da sem v takem slučaju vprašal
zaupnike dotičnih stanov, ali jim je
ljubše, da grem v opozicijo ali da po-
ložim mandat, pa so mi začudeno od-
vrnili, da tega ne zahtevajo, ker bode
jim v drugih slučajih vendar prijet-
nejše, če ima kdo priložnost, v njih
imenu pozitivno sodelovati v vladi in
v parlamentu. Toda vsi ti naši prijate-
lji pozabljajo, da je to pri narodih, ki
so politični narodi, težko združljivo.
Glavni princip vsake pozitivne politi-
ke je kritje političarja s strani njego-
vih mandantov. Kdor ničesar brez pro-
testa svojih volilcev storiti ne more,
ne more biti poslanec. Kdor ne krije
svojega poslanca, ne more biti član
stranke. Kjer ni strank, ni političnega
življenja. Mnogo stvari je še v zraku,
ki se bodo morale izpeljati in ki bodo
eden ali drugi del javnosti trdo zadele.
Kdo bode hotel biti odgovoren pri od-
ločitvah, če ne more računati na uvi-
devnost?

Najmanj je mogoča uspešna narod-
na politika z gospodarskimi ali razred-
nimi strankami. Ko sem se nekoč raz-
govarjal s kmečkim poslancem zaradi
kooperacije, dejal je odločno, da z
mestjani, zlasti z uradniki ne more
skupaj iti. Narodni sociallec mi je ne-
koč dejal, da se ne more spustiti v ne-
varnost, da izgubi delavske glasove. In
vendar jaz ne bom prenehal prepriče-
vati našo javnost, da so samo kon-
kretne narodne in ne razredne stranke
lance v stanu delati uspešno politiko.
Take stranke ne bodo mogle progra-
matsko ustreči vsem gospodarskim
amerem, pa vsaj v splošnem izvršujejo
lahko gospodarski program tudi za
doje, ki bi svoje cilje pri cepljenju v
razrede pri volitvah še mnogo težje
osegli. Kmečko krilo skupne narodne
stranke bode v mnogih slučajih pri ne-

Danes vsi na koncert „Smetane“ pri Götzu.

Kolikšni dobri volji lahko prevzelo odgovornost za zahtevo uradnikov, obrtniški poslanec tudi za kako napravo za delavstvo. Če bodo se na ta način združili v posamezni pokrajini poslanci enakih državnopravnih nazorov, mogli bodo vstopiti v nadpokrajinsko državno stranko in bodo imeli za gospodarski napredek zdaj te zdaj one skupine svojih volilcev zaznamovati uspehe. Vsaka izmed skupin pa ne bo protestirala, če jo zadene žrtev, ker bo videla, da je ta žrtev vredna toliko, kakor uspehi te skupine v drugem slučaju, ali pa vsaj uspehi celote, naroda, države. V tem smislu bodo pokrajinski bloki činitelji napredka in konsolidacije in ne pretnja in ovira konsolidacije. To pot bo slovenska politika morala nemudoma nastopiti. Frakcije in strančice bodo uvideli, da brez tega narod zapada v brezplodne revolte, za katere resen politični ne bo nosil več odgovornosti, ter bodo se rajši umaknil. Jaz in moji prijatelji smo vsakikrat izjavili, da smo pripravljene v to svrhu k velikim žrtvam. Če bistvar s tem resnično pridobila, ne oprezal bi nikdo napraviti osebno prostor drugemu. V tem je ideja one koncentracijske akcije, kateri sem se jaz posvetil.

Napačno je pa tudi mnenje, da morajo delati politiko ljudske množice. Politiko delajo zmiraj posamezniki, osebe, ki množico nadkrikujejo po svojem značaju. Ni si mogoče misliti usodnejše napake nego izključevati iz političnega življenja intelektualne. Kmet kmeta, obrtnik obrtnika, uradnik uradnika so reakcionarna gesla, ki ne vodijo k napredku niti enega niti drugega. Napovedati moramo boj tem pogubnim geslom. To morejo le skrbno pripravljene organizacije, h katerim morajo pristopiti vsi resni patriotje. Te organizacije s svojo propagando, z besedo in tiskom morajo množice vzposobiti za politično mišljenje in ga odvračati od demagogov. Tako izobražene množice bodo imele večji vpliv na vlado in celo javno življenje nego še tako točno poslušajoče samo strokovne organizacije, ki so vajene le protestirati. Opora, katero bodo poslanci teh množic uživali, bode v mnogih slučajih jamstvo uspeha. — Na ta način bode tudi slovensko pleme prišlo zopet do veljave kot činitelj državnega življenja.

„Smetana“ v Mariboru.

Krasen sprejem. — Prijateljski večer v Narodnem domu. — Namen umetniške turneje.

Maribor, 18. aprila.

Včeraj s popoldanskim brzovlakom se je pripeljal v Maribor odlično pevsko društvo »Smetana« iz Prage. Za »Hlaholom« je to drugo češko pevsko društvo, ki prireja turnejo po Jugoslaviji. Maribor, njena severna vrata, je sprejel drage goste z vsjo odkritosrčnostjo in pravo bratsko ljubeznijo. Na kolodvaru jih je pričakovala množica občinstva, zlasti zastopniki društev.

Feuilleton.

Pojasnilo umetnikom. Na drugem mestu objavljamo oficijelno obvestilo o prireditvi jugoslovenske razstave v Beogradu. Pravilnik za to razstavo se je sestavil v sporazumu z državnim odborom in vseh organiziranih umetnikov. Pogoji so prav ugodni. Neorganizirani umetniki se razstave seveda tudi lahko udeležijo in SUJOU je prevzelo tudi za iste posredovalno vlogo. Kot posamezne razstavljalce grupe pridejo v poštev za Slovenijo »Društvo slov. upodobljajočih umetnikov«, klub »Sava«, klub »Mladih« in klub »Grohar«. Ti izberejo za lastno jurijo dela svojih članov. Dela v klubih (društvi) neveljavnih, se bodo morala pregledati naknadno skupno v Beogradu, ker iz tehniških razlogov ne gre drugače. Kakor je torej razvidno, se vrši pripravljeno delo na dvojen način: 1. Društva in klubi zberejo umotvore svojih članov ter jih presojuje. 2. Udruženje vodi vsa tehniška dela (dopisovanje z osr. odborom, pakovanje, pošiljanje, umotvorov.) Ta slednja dela vodi Udruženje tudi za neorganizirane umetnike ter je tajništvo vsem slov. umetnikom na razpolaganje. Ustmene informacije daje tajnik S. Šantel vsak

»Smetana«, ki je prišel s 155 pevci pod vodstvom predsednika g. Kalaša in z dirigentom g. Černyjem, sta pozdravila predsednik »Češkega kluba« g. Fr. Bureš in podpredsednik »Glasbene matice« g. postajni načelnik Štefca. Odgovoril je predsednik g. Kalaš. Proti večeru so se gostje podali na tukajšnje staro pokopališče in zapeli na grobu Slomška in Tomšiča par krasnih pesmi med njimi Smetanovo »Vočno« in »Slovenec sem«. G. prof. dr. Medved se je v lepem govoru spominjal pomena obeh prvobornih na naši severni meji. Na pokopališču se je zbralo številno občinstvo in občudovalo krasno petje »Smetanovcev«.

Zvečer ob 20. uri se je vršil v velikih dvoranah Narodnega doma pozdravni večer. Pred odrom je ležala med jugoslovenskimi trobojnicami slika prezidenta Masaryka. Na odru pa se je razvrstila vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Hercoga. Pri pokritih mizah so se zbrali vabljeni gostje, med njimi zlasti člani »Češkega kluba«. Frenetično ploskanje je pozdravilo »Smetanovce« ko so stopili v dvorano in se pomešali med domačine. V imenu mesta jih je pozdravil g. župan Grčar in se v svojem nagovoru spominjal stikov med obema narodoma. Na to je govoril predsednik Češkega kluba g. Bureš. Za njim je g. dr. Reisman v imenu Češkoslovaške jugoslovenske lige v češkem in slovenskem nagovoru poudaril pomen in važnost prihoda »Smetanovcev«, ki praktično utrjujejo vzajemne kulturne stike v trenutku, ko stoja v Genovi naši in češki državniki v enotni fronti. H koncu je napil prezidentu Masaryku. Odgovoril mu je imenom »Smetane« predsednik g. Kalaš, se zahvalil za prepričan sprejem ter napil kralju Aleksandru. Po obeh govorih je vojaška godba zaigrala češko in našo himno. Navdušen aplavz številnega občinstva je tolmačil čustva, ki so v tem lepem trenotku prevevala Čeha in Jugoslovence. Nadalje so govorili: v imenu »Smetane« g. prof. Zelenka o praktičnih koristih našega spoznavanja in ožjih stikov, predsednik »Glasbene Matice« g. Oskar Dev, neki dijak v srbohrvaščini, g. Topić o potrebi da jugoslovenski pevci nastopijo tudi na Češkem, dalje v imenu obrtništvu g. Novak, v imenu Sokoistva br. Julče Novak. »Smetanovci« so zapeli par pesmi. Že pri prvih zvokih je bilo čuti, koliko umetniškega vžitka nam bo nudil njihov današnji koncert. »Glasbena Matica« je izpopolnila ta animirani večer s petjem koroških narodnih pesmi, ki so jih češki pevci občudovali radi njih milobe in gorke umstvenosti.

Naš urednik je imel priliko govoriti s predsednikom »Smetane« g. Kalašom in dirigentom g. Černyjem kakor tudi z nekaterimi drugimi člani »Smetane«. Vsi so imeli laskave besede za Maribor ter naglašali, da jih je zelo vzradostilo iskren, res bratski spejem, ki je daleč od vsake formalnosti.

Naše čitatelje bodo zanimala neka-

četrtak od 11.—12. ure v Tehniški srednji šoli I. 27. Dopisom je treba priložiti znamko za odgovor.

Dramatične predstave v Primorju. V šentjakobski gled. dvorani v Trstu je gostovalo 15. t. m. idrijsko Dramatično društvo s Tučičevo dramo »Golgota«. V Dornbergu so igrali 17. t. m. Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja« v Medani pa istega dne Doboviškovega »Rodoljuba iz Amerike«.

Druga knjiga »Naše založbe«, Mlada tržaška književna zadruga »Naša založba« je izdala pravkar svojo drugo knjigo Fran. Bevka novele »Faraon«. Knjiga stane v Italiji 5.20 L. Zalostno za naše zanimanje za primorsko književnost je, da si naše knjigarne še niti prve knjige, Pregljevega »Plebanuša Joannesa« niso oskrbele.

Srbska Matica v Novem Sadu proslavi l. 1926. stoletnico svojega obstoja. Stoletnica bo združena z velikimi prosvetnimi in kulturnimi prireditvami, za katere se vrše že sedaj predprave.

15 zbornih pesmi. Glasbena Matica v Trstu je izdala kot publikacijo za l. 1920.-21. zvezek »15 zbranih pesmi«. Zvezek ima obliko velikega kvarta 22 strani ter stane za Jugoslavijo 16 Din. Vsebinska je sledeča: Kar si, boš zdaj

tere podrobnosti iz teh animiranih razgovorov:

Na velikonočno nedeljo se je vršila v Pragi velika tekma češkoslovaških pevskih društev. Pevsko društvo »Smetana« je dobilo prvo nagrado. Takoj po tekmi je sedlo na vlak, da se popelje na turnejo po Jugoslaviji. Značilno je, da mu je vlada dala na razpolago poseben vagon, ki ga bo spremljal po vsej Jugoslaviji, izvzemši ozkotirne proge. Tako ceni češkoslovaška vlada pomen umetniške turneje svojih društev! O namenu turneje sta izjavila g. predsednik in g. dirigent: »Smetana« ne prihaja v Jugoslavijo samo zato, da bi pokazal vrednost svojega zbora in populariziral češko pesem. Pravi namen tega potovanja je, da stopi v ožje stike z jugoslovanskimi pevskimi društvi ter zbere nekak repertoar naših pesmi za češke koncerte. Marsikatera naša pesem ne učinkuje z enako močjo na češka čustva in druge zopet ne morejo češki glasovi izvesti tako, kakor pri nas. Šele v osebnem stiku se lahko ugotovi, kaj lahko damo mi Čehom in Čehi nam. »Smetana« se odpelje jutri ob 10.15 v Ljubljano. Tam priredi koncert, na to gostuje 20. in 21. t. m. v Zagrebu. Nadaljnji koncerti se vrše po sledečem redu: dne 22. aprila v Sisku, 23. aprila v Vukovaru, 24. aprila v Osijeku, 25. aprila v Subotici (2 koncerta), 26. aprila v Novem Sadu (2 koncerta), 27. aprila v Petrovaradinu, 28. aprila v Beogradu (2 koncerta), 30. aprila v Sarajevu, 3. maja v Dubrovniku, 5. do 8. maja v Splitu. Dne 10. maja se vrnejo »Smetanovci« v domovino.

Mi, ki smo jih pozdravili prvi ob njihovem prihodu v Jugoslavijo, želimo iz srca, da bi turneja »Smetane« rodila obilo koristi tako češki kakor naši vokalni umetnosti in da bi poglobila vzajemnost med obema narodoma, ki sta in ostaneta vsekdar tesno navezana drug na drugega. V prihodu najodličnejšega češkega pevskega društva »Smetane« vidimo najlepši izraz te vzajemnosti in smo uverjeni, da bodo divni češki glasovi utrli pot gospodarski vzajemnosti, ki naj izpodrine tujce ter zveže v nerazrušljivo zvezo industrijsko Češkoslovaško in agrarno Jugoslavijo!

Pozdravljeni bratje!

Politične vesti.

* Razkol v muslimanski stranki se je poostiril v ponedeljek 17. t. m., ko je glavni odbor muslimanske narodne organizacije z veliko večino glasoval za resolucijo dr. Spaha (36 glasov) proti resoluciji Maglajčeve skupine, ki je dobila le 13 glasov. Spahova resolucija povdarja povratek muslimanske organizacije k avtonomističnemu programu ter poziv, da vsi njeni poslanci ali izstopijo iz vladnega bloka ali pa položijo mandate. Ministra Vulović in Omerović sta vsled izida glasovanja Pašiča brzovjavno javila svojo demisijo. — Desničarska skupina pa izjavlja, da ne priznava glavnemu odboru kompetence za tak sklep, ampak le zboru zaup-

ostala. (Mešan zbor.) — Saj sem pravil mnogokrat. (Mešan zbor.) — Teku sem dol po dolin. (Mešan zbor.) — Zvonček. (Moški zbor.) — Ej, primi me! (Moški zbor.) — Na srčku bolan. (Moški zbor.) — Na levi strani kraj srca. (Ženski zbor.) Narodne pesmi, harmoniral in priredil Viktor Šonc. — Vasilij Mirk: Majolčica. (Mešan zbor.) Svatba na poljani. (Mešan zbor.) — Al. Šonc: Izkušnja. (Mešan zbor.) — Dr. Evgen Bunc: Poslednje pismo. (Mešan zbor.) — Emil Adamič: Kregata se baba in devotjka. (Moški zbor.) — Vasilij Mirk: Pomlad. (Moški zbor.) Jutro. (Moški zbor.) Napiitnica. (Moški zbor.)

Julius Verne: Kaj si je izmislil doktor Oks. Slovenski mladini priredil E. V. (odeb.) Založila »Narodna založba« v Ljubljani 1922., 8°, strani 65, cena Din. 7, po pošti Din. 8. Po »Mostru Cahariji« »Drami v zraku« s katerima je pričela »Narodna založba« v Ljubljani izdajati v slovenskem prevodu delo svetovnozn. pis. Julesa Vernea, smo dobili sedaj drugi zvezek, ki prinaša fantastično povest »Kaj si je izmislil doktor Oks«. Del Julesa Vernea ni treba posebej priporočati, priporočajo se sama. Predvsem pa bi bila dolžnost šolskih knjižnic, da sežejo po njih ter jih razširijo med mladino.

nikov. Zato ne bo položila mandatov in ne izstopi iz vladnega bloka.

* Pogajanje radi rapalske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo so bila 16. aprila za nekaj dni prekinjena. Italijani so ozlovoljeni, ker niso pogajanja gladko potekla. Minister dr. Kumandić se je vrnil v Beograd.

* Češki narodni socialisti o jugoslov. demokratih. Da češki narodni socialisti treznejše in pravilnejše presojuje delo jugoslovenskih demokratov, kakor ambiciozni prvaki naših NSS-arjev, o tem nam priča uvodnik »Demokracija ali reakcija« v četrtkovi številki »Češkega Slova«, glasila češkoslov. socialistične stranke, ki pravi med drugim: Jedro vladne koalicije so demokrati. To so bivši hrvatski naprednjaki iz Masarykove šole ter bivši srbski samostalci, najnaprednejši od nesocialističnih strank v bivši kraljevini Srbiji; to je državotvorna pozitivna stranka, ki šteje okrog 80 poslancev in ima na programu politično centralizacijo države. Njeni voditelji so Pribičević, Davidović, Kukovec. Koalicijo pa dejansko vodi radikalna stranka, ki si je že izza starih časov ohranila monopol na vodstvo zunanje politike... Pašić je vodil skoraj pol stoletja malo srbsko državno ladjo in jo srečno rešil iz mnogih in težkih neviht. Kdor je šel z njim, je lahko bil gotov, da bo imel od tega osebnih koristi. Na ta način se je radikalna stranka zelo ojačila, seveda ne po notranji moči svojega programa, marveč po svoji tehniki. Strankini voditelji, bodisi v Beogradu, bodisi na deželi, so dobivali primerno svojim zaslugam, ki so si jih pridobili za stranko, kandidature, ali državno dobaviteljstvo, vodilno mesto pri poslanstvih ali stipendije za svoje sinove. Taka je stranka ostala vse do danes. Po ujedinjenju z Jugoslovenci bivše avstro-ogrške monarhije so se te politične metode srečale z drugimi, večinoma ne ravno boljšimi nazori v novih pokrajinah. Ko se je izza polletne vlade demokratsko-socialistične koalicije, ki je hotela vladati res demokratično in socialistično, pokazalo, da novi nazori in moderne metode ne morejo prodrati nasproti starim občajem in ko se je pokazala nesposobnost vlade desničarskih strank: radikalcev, hrvatskih separatistov in slovenskih klerikalcev, katerih koalicijo je vodil sam Pašić, sta se bili morali zblížiti obe nasprotni stranki: demokrati in radikali ter ustvariti novo koalicijo, ki traja še danes. S tem je seveda vspela na svoj pristanosti jugoslovenska demokracija. Nato govori pisec o naprednejši orientaciji, ki se opaža tudi pri enem delu radikalcev (Ninčić) ter sklepa: V Jugoslaviji marsikaj ni v redu: finance, promet, uprava. Mnogo sil požre politiziranje. Toda dobra volja jugoslovenske demokracije in napredka ne spi. In ta narod, ki je napreden po svojih tradicijah in po svojem značaju, gotovo ne postane nikdar več orodje v rokah politične reakcije.

* Stališče Male antante na genovški konferenci je vedno trdnjše. Volitve v vse podkomisije se vrše dogo-

Marin Sabić umrl. Dne 3. t. m. je umrl na Visu znani hrvatski pesnik-solist Marin Sabić. Sabić se je rodil l. 1860. v Starem gradu na Hvaru. V zadnjem času pred smrtjo je bil občinski tajnik na Visu. Bil je sodruženik »Vijenca«, »Prosvjete« in »Savremenika« ter je izdal tudi dve pesniški zbirki »Mermeri i platna« ter »San i javna«.

Trije labodje. Te dni izide druga številka »Treh labodov«. Poleg mladih bosta v tej številki zastopana tudi Oton Župančič ter Al. Gradnik.

Stoletnica rojstva Paola Ferrarija. Dne 5. t. m. je poteklo sto let, kar se je rodil v Modeni v Italiji najznamenitejši italijanski komediograf prošlega stoletja. Ferrari je umrl 9. marca 1889. Italijani so proslavili njegovo stoletnico z uprizoritvami njegovih izbornih komedij.

Jugoslov. društvo za proučevanje angleškega jezika se je ustanovilo v Ljubljani in prireja družabne sestanke. Predsednik društva je dr. Gregorin. Kdor se za društvo zanima, naj prijavi svoj pristop v društvo tajnici Mrs. F. Coppland (Hotel Union soba št. 70) ali tajniku dr. V. Vidmarju (Erjavčeva c. 4. I). Društvo otvori društveno knjižnico in čitalnico.

vorno in med zastopniki Male antante vlada najtesnejši kontakt. Tudi delegati ruskih obmejnih držav so sklenili sporazum z malo antanto za skupen nastop pri volitvah v komisijo in podkomisije. Madžarske intrige proti Mali antanti so doživlele popoln polom, Madžari so ostali osamljeni in iščejo sedaj opore pri Bulgarjih in Arnavtih. Avstrija se obnaša napram Mali antanti korektno.

Lloyd Georgeov načrt za stalno evropsko komisijo za ruska vprašanja. Splošno je mnenje, da je uspeh genovske konference odvisen od primernega obravnavanja ruskih vprašanj. V tozadevnih predpovedovanjih dne 14. in 15. t. m., h katerim je bil vabljen tudi Čičerin, se je glasom poročil dosegel sporazum v tem smislu, da bodo izložena iz memoranda zavezniških strokovnjakov vsa ona vprašanja, ki bi mogla izzvati nesoglasja z rusko delegacijo. Ta vprašanja so večinoma politične narave. Razpravljalo se bo torej oficijelno po veliki večini le o gospodarskih vprašanjih. Vendar bo pa odgledano tudi vprašanje priznanja ruskih dolgov, ker ruska delegacija ne odneha od svojih protipredlogov in protiterjatev. Lloyd George namerava koncem konference staviti predlog, da se ustanovi stalna evropska komisija za ruske probleme, ki bo imela nalogo se baviti z reševanjem vseh onih ruskih vprašanj, ki ne bodo rešena na genovski konferenci.

Novi zapletljaji na Madžarskem so na vidiku. Legitimisti groze z novo revolucijo. Od vlade iz Genove odpuščani min. preds. grof Bethlen se je v soboto vrnil v Budimpešto. Položaj je izredno kritičen in pričakuje se demisijska Bethlenove vlade.

Dnevna kronika.

Poročno darilo ptujskega okraja h kraljevi poroki. V Ptujju se je sestavil pod predsedstvom vodje okrajnega glavarstva Dr. Otmarja Pirkmaierja poseben odbor zastopnikov ptujskega, ormoškega in rogaškega okraja, potem mesta Ptuj, vinogradnikov, industrijcev ter obrtnikov, ki namerava v znak udanosti pokloniti Nj. Vel. kralju posebni poročni dar. Na tozadevnem sestanku v Ptujju dne 30. marca t. l. je bil sprejet predlog, da naj obstoja ta dar v okusno aranžirani skupini glavnih gospodarskih proizvodov okraja, Domača obrt in umetnost bo zastopana v umetniško izdelanih z narodnimi rezljanimi motivi ter s slikami okrašenih sodov, v katerih bo najboljši vinski pridelek haloških, ormoških, slovenjgoriških in rogaških vinskih gor. Cela skupina bo, preden se odpošlje, razstavljena v Ptujju, ter se namerava porabiti izkupiček razstave za sklad protituberkulozne lige v Ptujju.

Bogoslužje v narodnem jeziku je uvedel v splitski stolni cerkvi tamošnji novi škof dr. Mileta.

Nameravano skrčenje rodbinskih doklad vsem nižjim državnim uslužbencem, katero se ima izvesti že s 1. majem po sklepu finančnega odbora in vlade, je vzbudila vihar v organizacijah javnih nameščencev. Je pa tudi res kruto, diktirati n. pr. sodnemu slugi, da ne sme imeti več kakor recimo enega ali dva otroka.

Letni občni zbor Jugoslovenskega novinarskega združenja, sekcijska Ljubljana, se ne vrši, kakor javljeno, dne 23. t. m., marveč še-le dne 30. t. m. od 9. do 12. ure v prostorih gostilne Mrak na Rimski c. v Ljubljani.

Zikovci v Rušah. Kakor doznavamo, namerava kvartet „Zika“, privediti prihodnji ponedeljek dne 24. t. m. koncert v Rušah. To bo prva prireditev te vrste v Rušah, ki so po svojem kulturnem delovanju med ljudstvom daleč naokoli znane.

Stavka v Westenovi tovarni v Celju traja naprej. Stavkajoči so dobro podprti od delavstva v cefti Sloveniji, ki zrtvuje velik del svojih mezd. Delavstvo je trdno prepričano o svoji končni zmagi. Gre za vzdržanje osemurnega delavnika v podjetju.

Virtuoz Fr. Ondriček, nestor čeških virtuozov na gosli, je 12. t. m. umrl v Milanu zadet od kapi.

V Zagrebu je umrl 16. t. m. odlični politični in gospodarski delavec

demokratske stranke g. Ivan Ancel, star 52 let. Bil je dolgo časa načelnik oddelka ministva za soc. politiko pri pokrajinski upravi v Zagrebu.

— Lenina bolezen ima — kakor pravijo novejša poročila — svoj vzrok v krogli, ki mu je ostala v vrani po atentatu študentke Kaplan I. 1918. Operacija izvrši primarij kirurški oddelka moabitke bolnice dr. Borchardt, ki je že v soboto odpotoval v Moskvo.

JDS.

— Dr. Kukovčevl shodi. V ponedeljek 17. t. m. sta se vršila v Trbovljah in Hrastniku lepo obiskana sestanka, sklicana od tamošnjih organizacij demokratske stranke. Na sestanku v Trbovljah, katerega je vodil predsednik tamošnje organizacije posestnik g. Jos. Goropevšek, je poleg nar. posl. dr. Kukovca govoril o raznih aktualnih vprašanjih tudi g. dr. A. Kramer. Pretresala so se zlasti tudi lokalna vprašanja z ezriem na novo razdelitev države, sestave zveza ter njega sedež itd. Sestanek je trajal tri ure. — V Hrastniku je vodil shod šol. ravnatelj g. Gaus. Nar. posl. dr. Kukovec je razpravljal o pol. položaju ter o nalogah naših demokratskih organizacij. Govorili so še dr. Fr. Roš iz Laškega ter navzoča zastopnika klerikalcev, in urodnihih socialcev, ki sta izrazila svoje zadovoljstvo nad strogo stvarnostjo sestanka. Tudi hrastniški sestanek je trajal nad tri ure.

Mariborske vesti.

Maribor 18. aprila 1922.

m Velikonočni prazniki so pretekli dostojno in lepo. Soločno vreme, katerega je motil samo ponedeljk jutranji dež, je dalo praznikom njih pravi značaj: v zraku in na zemlji se je smehljala pomlad — vstajenje narave. Mariborčani so se razkropili v okolico, da so se naužili vsaj nekaj teh spomladanskih dražesti. Žal da imamo vse premalo resničnih prijateljev narave, premalo skautskega duha, ki ga goje vsi naprednejši narodi, med slovanskimi zlasti Čehi. Naša okolica je lepa, a kdo jo pozna po njeni naravni lepoti? Okoli Maribora je cela vrsta krasnih točk za nedeljske izprehode, da niti ne omenjamo Pohorja, ki zahteva že nekaj planinskega duha. Planinsko društvo bi mnogo storilo za svoj program, če bi po vzoru drugih mest na katerem mariborskem trgu postavilo ploščo z imeni in potrebnimi podatki o mariborskih izletnih točkah. Pri nas bo treba še mnogo vzgajati za naravo; danes večina izletnikov išče gostilne, kjer se prodaja neumnosti in bolezen, ne išče pa odpočitka v večnomladi in večnolepi narodi.

— Velikonočni kronist nima nič posebnega za svojo kroniko. Policija ni bila ravno preobbožena z delom: če se je kaj zgodilo je bila kriva velikonočna pijanost. Mestno razpoloženje je označevalo pokanje topičev in pušk, katerih glasovi so se slišali z vseh okoliških krajev. Procesije so se izvršile dostojno in ceremonijelno; kakor je že navada. Na Glavnem trgu so imeli radovedneži obilo zabave: čez trg je potujoča družba akrobatorjev razpela vrvi in mreže. Tu so kazali svojo umetnost in tekali po vrvi, da je bilo veselje. V gledališču so dajali Molierjevega „Skopuha“, „Cigana barona“ in „Neznanega prijatelja“: smeh in zabava ter nekaj velikonočne mistike. Čehi se nam prinesli pozdrav severs. Tam še ni tako zelenih njiv in logov kakor pri nas. Ko so stopili na jugoslovenska tla, jih je pozdravila lepota južnejše klime. Njihovo petje na starem mestnem pokopališču nam je budilo spomin na čase, ke je bil Maribor drugačen. Slomšek in Tomšič nista imela tako veselih velikonočnih praznikov kot mi. Kaj bi rekla če bi vstala iz groba in videla jugoslovenski Maribor? Manifestacija češkoslov. — jugoslov. vzajemnosti v Narodnem domu je bila lep in pomenljiv finale letošnji Veliki noči v Mariboru.

m Smrtna kosa. Na velikonočno nedeljo je umrla gospa Marija Zelenko, gostilničarka na Frankopanski cesti. Pogreb se vrši v sredo, dne 19. aprila ob 16. uri popoldne. N. v. v. m. l.

m Za koncert »Smetane«, ki se vrši danes zvečer, vlada po mestu velikanško zanimanje, o čemur pričra včerajšnji sprejem. Vstopnice so večinoma razprodane. »Smetanovci« so prenočili v zasebnih hišah; vsa čast domačim aranžerjem in našemu za Čeha tako navdušenemu občinstvu. Upamo, da bo zvečer Götzova dvorana napolnjena, kakor ni bila že dolgo.

m Vstopnice za današnji koncert »Smetane« se dobe še pri Höferju in zvečer pri blagajni, dočim so te pri Zlati Brišnikovi razprodane.

m Pri mariborski železniški policiji so imenovani za pol. pisarje drugega razreda Dragoslav Milošević, Peter Kosmač in Ilija Dragičević.

m Novo palačo zgradi na vogalu Slovenske in Gosposke ulice Anglo-banka na prostoru rojstne hiše Tegetthofove, katero je kupila od industrijalca Franza.

m Načuta Nemka. V nedeljo popoldne se je pri blagajni na koroškem kolodvoru kar trlo občinstvo, ki je čakalo na vozne listke. V tem je prišla žena lesotričca P., neka dunajska Nemka. V svoji domišljiji je mislila, da se ji bo kar vse izognilo, da bo prišla ona prva na vrsto. Ko jo je nek narednik-vodnik, ki je že dobre četrte ure čakal v vrsti, zavrnil, ga je začela prav neotesano in nesramno zmerjati, tako, da je morala končno policija poseči vmes. Upamo, da bo za žalitve, ki jih je izrekla napram naredniku, sprejela zasluženo plačilo.

m Rabuka v mariborski delavnici južne železnice. V soboto popoldne je prišlo v delavnici južne železnice do precejšnje rabuke tamošnjega delavstva, ki je bilo silno razjarjeno, ko je pri izplačevanju mezde zvedelo, da dobijo železniški uradniki povišek, delavci pa ne. Ogorčeni so zapustili delo, šli k načelniku ter zahtevali, da naj ali izplača tudi njim povišek, ali pa naj ga tudi uradnikom ne izplača. Radi njihovih groženj je ušel vodja delavnice domov, za njim pa tudi vsi uradniki. Deputacija delavcev se je potem napotila k načelniku na stanovanje, ostali razjarjeni delavci pa so hoteli preteptati svojega voditelja Nachtigala, ko je hotel zopet govoriti, tako da je moral tudi on pobegniti.

m Pasivna resistenca v delavnici južne železnice. Kot posledica sobotne rabuke v delavnici južne železnice v Mariboru je zavladala danes popolna pasivna resistenca. Stroji so zakurjeni in v pogonu, toda 2000 delavcev stoji brez dela po delavnici. Kakor sicer želimo delavstvu uresničenje že dolgo obečanih obljub, dvomimo, da bodo s takim početjem dosegli uspeh.

m Če so dekleta v rožkah... Krasno velikonočno vreme je izrabilo v pomladansko svežo okolico skoraj ves Maribor. Med številnimi izletniki v Limbušu so bile tudi tri „gospodične“, ki so v svojem prazničnem razpoloženju pridno segale po kozarcih. Kmalu so bile v rožkah in že itak nemirni ženski jezički so se jim še bolj razvezali. Zenske pa niso samo napram moškimi zamerljive, ampak tudi med seboj in rako so si bile kmalu vse tri v laseh. Obdelovale so se tako pridno, da je ena izmed „gospodičen“ končno vsa razkuštrana in razgaljena v duhu Bachovem v cestnem jarku obležala. Kaj pa se je pozneje z njo in tovarišicami zgodilo, kronika ne pove...

m Posledice velikonočnega streljanja. Velikonočni prazniki so končali za mnoge prav žalostno. Po daljšem času so dale naše oblasti zopet dovoljenje, da se sme proslavljati Vstajenje s streljanjem. To dovoljenje je ljudstvo izrabilo do skrajnosti. Na vseh straneh je pokalo, tako da se je zdelo kakor da bi se vrnil zopet oni časi, ko smo bili na bojiščih. Niti po mariborskih ulicah človek ni bil več varen, ker je vsak trenutek kak pobalin izprožil za hrbtno svojo pištolo. Žalostne posledice pa je imelo streljanje z moznarji po okolici. Zgodilo se je več lažjih in tudi nekaj težjih nesreč. Med ponesrečenci so večinoma mladi, še nedorasli fantje. V javni bolnici leži že pet teh nesrečnikov s pohabljenimi udi in nekaterim preti celo nevarnost, da izgube oči. Z ozirom na to bi bilo skrajno umestno, da bi se zopet prepovedalo brezumno streljanje, kajti invalidov imamo dovolj že iz vojne, ne

da bi povečavali njihovo število še na tako brezglav in nepotreben način.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoar:

- 18. aprila 1922 : Zaprt.
- 19. " " „Ljubimkanje“, ab. A.
- 20. " " „Cigar baron“, ab. C.
- 21. " " „Prababica“, dijaška predst.

Radl koncerta bratov Čehov je uprava Narodnega gledališča preložila današnjo predstavo „Ljubimkanje“ za ab. A, na jutri dne 19. aprila tako, da se lahko vsakdo udeleži koncerta „Smeiane“.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure Mladinski oddelek ob sobotah od 18. do 19. ure.

Izpred sodišča.

Pri okrožnem sodišču se vrši v sredo 19. aprila razprava proti Karlu Vaupotiču, ki je mesca februarja ukradel v mariborski stolnici monštranco; izvršil je še več drugih tatvin, na pr. ukradel je zimsko suknjo gostu iz restavracije »Maribor«, dva avtomobilska magneta iz avtodelavnice Sessler-Leutschacherja itd. — V petek 21. apr. je razprava radi uradne poverbe proti bivšemu klerikalnemu gerentu Ant. Inkretu v Krčevini pri Mariboru v zadevi, ki je svoj čas zbudila med občani veliko nevolje in razburjenja. Kot občinski gerent je Inkret kupil za občino od direktorije plena veliko barako v Tomšičevem drevoredu, ki pa ni bila v prid občini, ampak njemu ter občinskemu odborniku in bivšemu članu sosveta Alojziju Paklarju, ki je tudi obtožen. Falzificiral je tudi tozadevne sklepe občinskega sosveta.

Po zasneženih pokrajinah Volge Koraka smrt; z dolgimi koraki stopa in njena žetev je obilnejša kot je bila v vojnih letih. Če bomo gledali nanjo prekrižanih rok — kaj bo rekla o nas zgodovina, kaj si bodo mislili naši otroci, bodoči rodovi? Zapisali nas bodo v zgodovino kot generacijo, kateri je pet vojnih let vtisnilo toliko sebičnosti in okrutnosti, da je lahko mirnega srca prenesla umiranje milijonov svojih bratov in sestr.

NANSEN.

Tudi pri nas se zbira za gladajočca v Rusiji. Odpri srce, odpri roke...

Objave.

§ Poroka. V nedeljo, dne 16. t. m. ob 17. uri se je vršila v frančiškanski cerkvi poroka g. Ernsta Bubaka, tapeterskega mojstra v Vetrinjski ulici, z gđno. Mary Lubay, hčerko hišnega posestnika v Principovi ulici 6. Priči sta bila za nevesto g. Karl Preiss, trgovec s pohištvom, za ženina g. Karl Salamon, morn. kanclist v p. Mnogo sreče!

§ Ribarsko okrajno društvo „Stajerska dravska dolina“ v Mariboru vabi vse svoje člane na občni zbor, ki se vrši 19. aprila 1922 ob pol 20. ur zvečer v dvorani gostilne A. Halbwidl, Jurčičeva ulica. Prosi se, da pridejo vsi člani zanesljivo.

§ Mestni kino. „Ljubica Rosvolskyja“, ljubavna drama v 5. činih s Asto Nielsen in Max Landa v glavnih vlogi poleg enodejanske veseligrte se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ Slovenska stenografija. Po Veliki noči se začne pouk v slovenski stenografiji v skupinah. Oglasi: Razlagova ulica 15, pritličje.

Sport.

: S. K. „Korotan“ sklicuje izvanredno sejo, katera se vrši v sredo, dne 19. t. m. ob 20. uri, v gostilni „Maribor“. Udeležba potrebna. — Tajnik.

Gospodarstvo.

g Dobava raznega materiala za smodnišnico v Kamniku. Uprava smodnišnice v Kamniku razpisuje na dan 11. maja 1922 ob 11. uri dopoldne ofertalno licitacijo za dobavo 220.000 kg amonijevoga solitra in 50.000 kg trinitronaftalina; na dan 12. maja 1922 ofertalno licitacijo za dobavo 15.000 kg plinovega olja za Dieselmotorje; na dan 15. maja 1922 ofertalno licitacijo za dobavo 300 kg finega olja za stroje, 100 kg tovotne masti in

20.000 kg parafina; na dan 19. maja 1922 ofertalno licitacijo glede dobave 500 m³ jelovih hlodov ter na dan 10. maj 1922 ofertalno licitacijo glede dobave zivega ovojnega papirja. Predmetni oglas s pogoji vred je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani intorosentom na vpogled.

g Angleška banka je znižala diskont od 4½ na 4%.

g Centralna carinska blagajna na Rakeku se s 1. majem ukine in se spoji z ono v Ljubljani, katere delokrog se razširi na carinarnice v Rakeku, Kožaršah, Otoku in Hetedrščici.

g Pošiljanje tobaka iz Zedinjenih držav v Jugoslavijo po pošti je tamojšnja vlada prepovedala.

g Rok za prijavo dolgov Jugoslavije v Češkoslovaški, ki je potekel s 1. dec., je od češkoslov. fin. ministra zopet podaljšan.

g Dobava kožuhov. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 15. maja t. l. pismeno ofertalno

licitacijo glede dobave 250 komadov kožuhov in 300 komadov kratkih kožuhov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interosentom na vpogled.

g Prodaja civilne obleke. Vojaška intendenca za Slovenijo naznanja, da se vrše v času od 18. aprila do 31. maja t. l. ob določenih dneh dražbe civilnih oblek, ki so se pridržale, da se jih izda še vračajočim se vojnim vjetnikom. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interosentom na vpogled.

g Dobava maziva, desk in žeblicev za zaboje ter papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 2. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo za dobavo maziva (mazilnega olja in masti), na dan 3. maja t. l. ob 11. uri dopoldne ravnatam ofertalno licitacijo glede dobave desk in žeblicev na zaboje ter na dan 8. maja t. l. ob 11. uri dopoldne ravnatam ofertalno licitacijo glede

dobave 5000 kg belega papirja. Predmetni oglas so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interosentom na vpogled.

g Zvišanje zavarovalnine zoper elementarne nezgode! Pokrajinska uprava je že opotovano po časopisju pozvala ljudstvo, naj sedanjim razmeram odgovarjajoče zviša tudi zavarovalnino proti požaru in drugim elementarnim nezgodam, zlasti proti požaru. — Uspeh teh pozivov je bil dosedaj le neznaten, ker se še vedno dogajajo slučajji, da znaša škoda, ki jo je posamezniku povzročil požar, več stotisoč kron, med tem ko je zavarovalnina primeroma le majhna. Sredstva, ki jih je imela pokrajinska uprava na razpolago za podpora v elementarnih nezgodah, so bila že v prejšnjih letih primeroma majhna; v letošnjem so pa še manjša, ker je tozadevna postavka v proračunu za leto 1922. značno reducirana. Pokrajinski upravi vsled tega tudi v najhujših slučajjih ne bo mogoče, da bi prizadetim naklonila drž. podporo, ali vsaj ne v večji izmeri.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.) (57)

Samoobsebi razumljivo, da je padel sum takoj na profesorja.

Toda vse iskanje je bilo zaman: Mož v dežnem plašču z naočniki in kocinasto brado je bil moral med vožnjo skočiti v vlaku.

Tako so se morali orožniki ponovno opravičevati brez povoda osumljenim potnikom, posebno pa še nekemu ameriškemu tovarnarju konzerv, ki je bil nad takim postopanjem s poštnim državljanom Združenih držav še posebno razkačen ter grozil, da bo zahteval zadoščenje preko svoje vlade.

S tem je bila zadeva vsaj kolikor se tiče javnosti končana. Časopisi so bili še preveč zaposleni z večerajšnjo pariško senzacijo, da bi se še posebej brigali za dogodbo tega navadnega kurirja.

67.

Mesto Ženeva, kateremu pripada otok na Ženevskem jezeru, katerega imenujejo Otok mrtvih. Je prejel iz neznane roke velikansko darilo. Kot uslugo za to darilo se je zahtevalo le eno: otok mora dati mesto na razpolago za poslednje bivališče Allana Stanleya, iznajditelja dalekotopilnega stroja. Hitro sklicana seja občinskega sveta je z ozirom na visoko vsoto, brez daljše debate pristala na to zahtevo.

— Jasnino bleščeče plava solnce po čisti nebeški modrini, obsevajoč s svojimi žarki preliva joče se jezersko gladino ter bujno zelenje prijaznih gričev in obronkov na obrežju.

Po jezeru plava počasi čudna črna ladija. Na nizkem podstavku leži velikanski katafalk. Krog njega plapolata stotina bakelj.

V sredini med svetlicami leži rakev. Cisto spredaj na skrajnem koncu ladije sedi nepremično v črno obložena ženska postava.

Ob rakvi sloni Mitja globoko potrt vsled smrti najboljšega prijatelja, ki ga je imel kdaj na tem svetu.

Zadaj stoji nekaj istotako v črno obločenih moških in žensk. To so Allanovi in Mavdini služabniki in služabnice, ki spremljajo svojega gospoda na poslednji poti.

Vedno bližje in bližje se odraža iz vodovja samotni otok, obraščen z visokimi cipresami. V sredi skozi ciprese vodi pot v notranjščino k skalam. Ob koncu kjer izgine kot v skalovje stoji majhna gola ravnina. Tam se nahaja že od nekdanjaj majhna, mramornata cerkva. Služabniki, ki so prinesli rakev do tu, jo položijo na tla ter izginejo za skalami.

Mavda ostane sama s svojim dragim. V skoro blazni, skoro nepopisni bolečini, stisne zobe. Počasi se zgrudi z razprostrtima rokama na rakev, kakor da hoče še enkrat objeti mrtveca, kakor nekoč v življenju.

Obupen vzdih se izvije iz njenih prs. — Spodaj ob obrežju čakajo ostali. Uro za uro. Skoro nepremično čakajo; nihče si ne upa motiti Mavde ob njenem zadnjem slovesu od Allana.

Solnce se niža že k zatonu, njegovi krvavoredeči žarki se izgubljajo v temnem vejevju cipres. Preko jezera pihlja hladni zefir.

Mitja se končno ojnadi. »Po njo moramo,« spregovori tiho z raskavim glasom.

Toda takrat se prikaže Mavda že sama pred njimi. »Pojdite,« reče z brezizraznim glasom, apeslevite se tudi vi od njega.

In potem stoji sama na obrežju zroč s suhimi očmi v daljino.

»Gospa Mavdale! Mavda se zdrzne ob zvoku tega lihtečega glasu, kakor da bi se prebudila iz spanja.

»Ali, ti si, Mitja!«

Komaj razume Mitja te njene besede, tako trudno, tako ubito zvone.

»Kaj hočeš? Iščeš Mavdo Stanleyovo? Mrtva je, umrla je žnjim. Idi domov v pomlad in v solnce, ti si še mlad. Idi brzo: tu je kraj mrtvih!«

Tedaj pade Mitja pred njo na kolena ter razločno roče:

»Ne podite me proč! Pustite mi, ostati tu pri vas!«

»Jaz sem... brez doma...« vzkligne Mavda. »Mitja pri meni bi ne bil srečen...«

Toda potem se sklone vendar k lihtečemu mladencu ter ga nežno pritiska k sebi.

»Pridi, Mitja, moj dragi, tudi ti si ga ljubi!«

Ostani pri meni!«

68.

Nasproti tihemu otoku na jezeru leži na bredu sredi parka porastlega z starimi drevesi majhna, snežobela hiša. Ropot ceste ne seza do nje in vendar se odpira od nje mimo drevja pogled na modro se lesketajočo vodno gladino in na s cipresami porastel otok, na katerem spi Allan Stanley večno spanje.

Ta je hiša posvečena živim spominom na Allana, kakor je posvečen otok tam preko njegovemu mrtvemu truplu. Malo je, seveda, v tej hiši stvari, ki bi spominjale nanj, kajti z gradom ob Renu, ki je zgorle po Mavdinem naglem odpotovanju v Paris, so zgorle tudi skoro vse njegove stvari. Toda kljub temu se zdi kakor da živi v tej hiši njegov duh, kakor da jo napolnjuje njegov dah, da jo obkroža njegova brezmejna ljubezen do Mavde in do svobode človeštva, ki je kljub njegovi smrti še ostala na tem svetu, čeprav se ni bil zrel za to, kar mu je bil zasanjal.

— Celu noč sedi Mavda tako kakor je prišla od pogreba je svoji sobi pred Allanovo sliko. Njene od bedanja in neizjokanih solz razbolele oči se upirajo nepremično v njegov nežni in ljubeznjiv obraz. Mavda gleda in gleda — — —

Jutro žari. Mavda se dvigne, odpre okno ter se ozre tja ven na v jutranji svetlobi se odražajoč otok.

Potem se od skrajne izmučenosti in napora zapre njene oči.

Zgrudi se na stol ter zaspi.

(Dalje prihodašče.)

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Glavni urednik: Radivoj Reher.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Vsak dan koncert P. Winterhalterja v Klub-Baru. Odprto do 2. ure zjutraj.

Zahvala.

Za presrečne dekaze sočutja in številne izraze sožalja ob prebriski izgubi srčno ljubljene matere in tašče, gospe

Terezije Krahulik

za mnogobrojno in častno spremstvo, izrakamo tem potom vsem najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo.

Maribor, dne 18. aprila 1922.

Žalujoči ostali.

593

Dežne plašče

klobuke, perilo, čevlje, različno modno in galanterijsko biago v veliki izbiri pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2

Solidne cene! 555 10-6

Kdor že! prepisovanje cirilice v latinico, gotico, ter predstavljaja raznih spisov in vlog na oblasti v različnih jezikih: francoščini, italijanski, angleščini, češkoslov., grščini, poljščini, rušč., turšč., rumunšč., nemščini in obratno, fa se naj obrne na „Polyglott“ v Mariboru. Grajski trg 1. Uradna tajnost zajamčena. 530 6-4

Noben strup! Nobena kemična očetna kislina! Samo zdrav garantirano dober

namizni očet

prodaja na veliko in drobno najmodernejša avtomatična tovarna za očet

Srečko Schmidt, Maribor
Koroška cesta 18.

Vsaka gospodinja, kateri je mar zdravje njene družine, bo zahtevala povzročeno samo pristni Schmidt-ov očet. 479 10-7

Najfinejši riž

italijanske znamke „Vercelli AAA Glace Sublime“, oddaja vsako množino nad 100 kg kakor tudi cele vagone najceneje in pod najugodnejšimi pogoji tvrdka

Paternost & Remic, Ljubljana

Slovačkova ul. 11 • Telefon 589. — 594

Širite povsod naš list!

Stavbeno podjetje Accetto in drugovi

družba z o. z.

MARIBOR :: vogal Frančiškanske in Wildenrainerjeve ulice :: MARIBOR

se priporoča. Cene zmerne,

Postrežba točna in solidna. 460

NAZNANILO.

Produktivna zadruga ključavničarjev in sorodnih strok

„JEŽICA“

registrovana zadruga z omejeno zavezo s sedežem na Ježici pri Ljubljani

obvešča p. n. interesente in občinstvo, da je začela z dnem 15. aprila poslovati.

Izvrševala bo vsa v gornjo stroko spadajoča dela in popravila. Nakupovala, popravljala, prodajala in montirala bo vse vrste strojev. Izdelovala in popravljala bo vse vrste cerkvenih ur in tehtnic ter žične mreže po naročilu. 583 2-2
Za vsa dela jamči zadruga in jih bo solidno zaračunavala.